

PATRIMONI IMMATERIAL

L'Inventari del patrimoni immaterial clou amb el registre d'un centenar d'elements

Després de dos anys de treball de camp, recerca etnogràfica i entrevistes, el projecte de l'Inventari del patrimoni cultural immaterial de les Terres de l'Ebre (IPCITE) ha conclòs amb el registre d'un centenar d'elements que s'han recollit i difós a través de l'espai web www.ipcite.cat. Ara, s'engega una nova fase amb la creació de l'Observatori del Patrimoni Immaterial, que vetllarà per actualitzar l'Inventari.

Gandesa Redacció

L'Inventari del patrimoni cultural immaterial de les Terres de l'Ebre (IPCITE) ha tancat la primera fase de recerca després de dos anys de treball. Un equip multidisciplinari de dotze persones ha treballat en l'elaboració i difusió d'aquest projecte, impulsat per la Direcció General de Cultura Popular, i en qual participen l'Institut Ramon Muntaner (IRMU) i el Museu Terres de l'Ebre. En total s'han registrat 100 elements, però la majoria es manifesten a diversos municipis de les Terres de l'Ebre, com les bandes de música, que tot i que es comptabilitza com un únic element està present a 31 municipis. Això fa que siguin un miler les manifestacions registrades, una informació que s'ha complementat amb més de 2.000 fotografies, quaranta audiovisuals i prop d'un miler de recursos documentals, que es poden consultar de forma oberta a la web de l'inventari (www.ipcite.cat). Es tracta d'una selecció representativa del patrimoni immaterial ebrenc i a l'hora de realitzar-la s'ha buscat que hi hagués un equilibri entre les quatre comarques de l'Ebre i també dels diferents paisatges que formen part

d'aquest territori i que són els que defineixen la seua diversitat de costums i tradicions: el delta de l'Ebre, el Port, el riu, el mar i la plana interior. Així, entre els elements es poden trobar manifestacions tan diverses com el joc de la morra de Sant Carles de la Ràpita, la ventada de campanes de Pinell de Brai, la llegenda de les marfantes, els pastissos, el conreu de l'olivera o l'ofici de barquer.

El projecte es va iniciar arran de la declaració de les Terres de l'Ebre com a Reserva de la Biosfera. El grup que ha treballat en la recerca ha intentat buscar l'equilibri entre les quatre comarques i també entre les set categories que s'han creat per cercar els elements propis de l'Ebre: les creences, festes, rituals i cerimònies; la tradició oral i particularitats lingüístiques; les representacions de jocs i esports tradicionals; les manifestacions musicals i sonores; la salut, alimentació i gastronomia i formes de sociabilitat col·lectiva.

"És com un escàner a les quatre comarques de tot el que podem considerar immaterial", ha explicat a l'ACN la coordinadora de l'IPCITE, Pepa Subirats. **"Què considerem immaterial? Allò que ha passat de genera-**

ció en generació, que la comunitat s'ho sent com a propi i que està viu", ha aclarit Subirats, que ha admès que ha estat **"molt difícil"** consensuar quins elements entraven i quins no en aquesta primera fase.

Per Subirats, és clau que els ebrencs entenguin què és el patrimoni immaterial de les seves comarques, on hi ha elements tan curiosos com l'organització de la pesca a les basses del delta de l'Ebre o expressions populars, com ara **"dir 'xeic' o 'mareta meua'"**, ha explicat Subirats, així com **"la transmissió de coneixements lligats als fenòmens meteorològics"**, com podria ser vincular l'aparició de determinats núvols a una garbinada.

CREACIÓ D'UN OBSERVATORI DEL PATRIMONI IMMATERIAL L'acte de cloenda de l'IPCITE es va fer el passat diumenge, 9 de juliol, al Celler Cooperatiu de Gandesa, presidit pel conseller de Cultura, Lluís Puig. Després d'haver inventariat un centenar d'elements, ara s'engega segons el conseller una nova fase amb la creació de l'Observatori del Patrimoni Immaterial, que es posarà en marxa després de l'estiu. L'Observatori l'integraran el

La cloenda de l'IPCITE es va fer al celler cooperatiu de Gandesa amb la presència del nou conseller de Cultura, Lluís Puig. / ACN

Museu de les Terres de l'Ebre i l'Institut Ramon Muntaner i vetllarà per l'actualització i ampliació de l'inventari, a més de cercar aplicacions d'aquest material a l'escola, el turisme o la gestió del paisatge. **"Aquí hi ha un tresor perquè les mateixes Terres de l'Ebre el desenvolupen"**, va assegurar Puig. Aquest Observatori tindrà la responsabilitat de **"mantenir, actualitzar i ampliar"** el catàleg, a més de buscar aplicacions **"poden derivar en el món de la pedagogia, a l'escola, al món del turisme, en gestió de paisatge o del mar"**, va exemplificar Puig.

El catedràtic Josep Sebastià Cid, que va participar en la cloenda, va explicar que el recull d'elements de patrimoni immaterial han d'ajudar a construir i reforçar més la identitat ebrenc. **"No es vol estàtica"**, ha

considerat Cid, que ha explicat que el patrimoni no s'ha de pensar com una simple **"herència"**. **"El patrimoni és passat però també una aposta de futur, i a l'Ebre necessitem molt futur davant una situació econòmica i social complicada"**, ha detallat. Així, el catedràtic creu que els elements patrimonials ajudaran a donar força a les Terres de l'Ebre i també brindaran l'oportunitat de crear iniciatives i estructures.

El pressupost per a l'impuls de l'inventari ha estat de 400.000 euros, una inversió que s'ha sufragat amb ajudes de diverses institucions. Ara, el conseller ha admès que caldrà una nova partida però ha apuntat que, abans, farà falta **"dimensionar quin volum d'activitat i pressupost demanen"**. **"Ens en sortirem"**, va cloure. ■